

**การเมืองเชิงนโยบายกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
และความคาดหวังของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชุมพร
อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร**

**Policy Politics and Elderly Welfare and Citizens Expectations
: A Case Study of Chumphon Municipality Mueang Chumphon District,
Chumphon Province**

มุกกรินทร์ ปิ่นระลึก¹, อมร หวังอัครางกูร², วาสนา จาตุรัตน์³

Mukkarin Pinraluk¹, Amorn Wangukkarangkul², Wasana Chaturat³

1 สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทร 08-7720-6274 อีเมล 66052541009@student.sru.ac.th

2 สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทร 08-2641-6446 อีเมล amornw.sru@gmail.com

3 สาขาวิชาการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
โทร 08-1693-5199 อีเมล wasana.edu@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษานโยบายและการดำเนินงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร และเสนอแนะทางเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองชุมพรให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน กลุ่มตัวอย่างคือ ประชากรผู้สูงอายุ ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร จำนวน 382 คน แต่เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล จึงทำการเก็บตัวอย่างเพิ่มเติมเป็น 400 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ สถิติค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และจัดลำดับความสำคัญของค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง

ผลการศึกษาพบว่าค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นของผู้สูงอายุต่อสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร มีความสำคัญกับสวัสดิการด้านที่พักอาศัยเป็นลำดับแรก แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุในพื้นที่ ยังคงให้ความสำคัญในเรื่องของที่พักอาศัย เนื่องจากในพื้นที่เขตเทศบาลเมืองชุมพร มีประชากรที่เข้าสู่ผู้สูงอายุเป็นจำนวนมาก จึงต้องการที่อยู่อาศัยที่มั่นคง รู้สึกปลอดภัย สะดวกและมีคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงวัยที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ รองลงมาคือสวัสดิการด้านรายได้ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาลเป็นลำดับที่ 3 ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแลเป็นลำดับที่ 4 และสุดท้ายคือ ด้านสันติภาพ อาจเนื่องมาจากผู้สูงอายุมีข้อจำกัดในด้านสุขภาพ จึงอาจไม่สามารถที่จะเข้าร่วมกิจกรรมสันติภาพได้อย่างเต็มที่

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยได้แก่ เทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ควรจัดให้มีบริการสุขภาพเชิงรุก เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี การเยี่ยมบ้านผู้สูงอายุติดบ้าน-ติดเตียง และการจัดทีมแพทย์หรืออาสาสมัครสาธารณสุขเข้าไปในชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ดำเนินโครงการปรับปรุงและซ่อมแซมบ้านผู้สูงอายุที่ต้องการความช่วยเหลือ โดยจัดสรรงบประมาณเพื่อการติดตั้งอุปกรณ์อำนวยความสะดวกรวมถึงจัดให้มีการสนับสนุนผู้ดูแลผู้สูงอายุ อบรมทักษะต่างๆ ในการดูแลผู้สูงอายุ

คำสำคัญ : การเมืองเชิงนโยบาย, ผู้สูงอายุ, ความคาดหวัง, เทศบาลเมืองชุมพร

Abstract

The objectives of this independent study are 1) to study the policies and operations of elderly welfare; 2) to compare the compatibility between existing elderly welfare policies and the expected welfare needs of elderly people in Chumphon Municipality, Mueang Chumphon District, Chumphon Province; and 3) to propose policy guidelines for developing the elderly welfare system of Chumphon Municipality that meets the needs of the citizens. The sample consisted of 382 elderly people aged 60 and over in Chumphon Municipality, Mueang Chumphon District, Chumphon Province. To prevent data mismatch, the sample was selected based on the data and an additional sample was collected, making it a total of 400 individuals. Data were collected using questionnaires and were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results were prioritized using a modified need ranking index.

The results showed that the need ranking index for the elderly's social welfare needs of Chumphon Municipality, Mueang Chumphon District, Chumphon Province, prioritized housing welfare. This indicates that elderly in the area still prioritize housing. Due to the large elderly population within Chumphon Municipality, they require stable, safe, convenient housing and a good quality of life during their times of need. Income, health, and medical care are second, followed by social security, family and caregiver security, and finally recreation. This may be due to the elderly's health limitations, which can prevent them from fully participating in recreational activities. Therefore, Chumphon Municipality, Mueang Chumphon District, Chumphon Province, should provide proactive health services, such as annual health checkups, home visits for bedridden and homebound elderly, and regular medical and public health volunteer outreach to the community. They should implement projects to renovate and repair homes for elderly individuals in need of assistance. Budgets should be allocated for the installation of assistive devices, such as handrails and non-slip floors. Caregivers should also be provided with training on various skills for caring for the elderly, including medication, food, and safety concerns while living alone.

Keyword : Policy politics, the elderly, expectations, Chumphon Municipality

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประชากรสูงอายุในระดับโลกมีแนวโน้มที่กำลังเปลี่ยนแปลงโดยทั่วโลก ในปัจจุบันอายุขัยของประชากรเฉลี่ยเมื่อแรกเกิดสูงกว่า 75 ปี เป็นจำนวนครึ่งหนึ่งของประเทศต่างๆ ทั่วโลก ซึ่งคาดการณ์ว่าภายในปี พ.ศ. 2573 ประชากรผู้สูงอายุจะมีจำนวนมากกว่าประชากรวัยเยาวชนทั่วโลก โดยเพิ่มขึ้นเร็วที่สุดในประเทศกำลังพัฒนา เมื่อประชากรมีอายุมากขึ้น ความต้องการบริการด้านสุขภาพ การดูแล และบริการสนับสนุนทางสังคมที่ครอบคลุมก็เพิ่มขึ้นอย่างมาก (อันโตนิโอ กูเตอร์เรส, 2568) แสดงให้เห็นว่า ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้เกิดความท้าทายในการจัดสรรทรัพยากร การพัฒนาบุคลากร และการสร้างระบบสนับสนุนทางสังคมที่ตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างครอบคลุมและยั่งยืน

มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (2568) รายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุในประเทศไทย รวบรวมสถานการณ์การสูงวัยของประชากรอาเซียนโดยพบว่าในปี 2563 ประเทศอาเซียนมีจำนวนประชากรทั้งหมด 664 ล้านคน โดยมีผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปจำนวน 73 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 11 และมีผู้สูงอายุวัยปลาย 80 ปีขึ้นไป 7.6 ล้านคน หรือคิดเป็นอัตราผู้สูงอายุวัยปลายร้อยละ 1.1

สังคมไทยในปัจจุบัน กำลังอยู่ในภาวะสังคมผู้สูงอายุ ที่มีสัดส่วนประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้หน่วยงานภาครัฐ ต้องมีแนวทางการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับประชากรผู้สูงอายุ เพื่อให้ทันกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของประชากรที่กำลังเกิดขึ้นในปัจจุบันและในอนาคต รวมทั้งการเตรียมความพร้อมให้ประชากรที่กำลังจะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ให้มีความรู้ ความสามารถ และมีศักยภาพ ในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อรองรับการเป็นสังคมผู้สูงอายุ มีการกำหนดให้บุคคล ที่มีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์และไม่มีรายได้ที่เพียงพอสำหรับการดำรงชีพ มีสิทธิได้รับสวัสดิการ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นสาธารณะ อย่างครอบคลุม และความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากหน่วยงานภาครัฐ

ในประเทศไทยมีการจัดระบบสวัสดิการสังคมที่มีความหลากหลายให้แก่ประชาชนทุกคนโดยเท่าเทียมกัน ซึ่งมีแนวคิดมาจากการจัดสวัสดิการสังคมและประชาสงเคราะห์ ในปี พ.ศ. 2496 เพื่อสนับสนุนให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่มีคุณภาพ โดยรูปแบบสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย การประกันสังคม การช่วยเหลือสาธารณะ การบริการสังคม ซึ่งแบ่งเป็นด้านสุขภาพอนามัย ด้านการศึกษา ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการมีงานทำและการมีรายได้ และด้านบริการสังคมและนันทนาการ และการช่วยเหลือเกื้อกูลของภาคประชาชน ซึ่งเป็นสวัสดิการที่จัดขึ้นโดยการดำเนินงานของภาครัฐบาล ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม แต่ในรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ยังประสบปัญหาและอุปสรรคอย่างมาก เช่น การขาดความต่อเนื่องและขาดการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ทำให้ผู้สูงอายุบางกลุ่มไม่สามารถเข้าถึงสวัสดิการได้อย่างแท้จริงและครบถ้วนในทุกด้าน (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, 2557)

ในปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นหน่วยงานของภาครัฐที่มีบทบาทสำคัญมาก เนื่องจากเป็นองค์กรสาธารณะ ที่มีความใกล้ชิดโดยตรงกับประชาชนในพื้นที่ เป็นองค์กรที่เข้าถึงชุมชนและประชาชน ทำให้สามารถรับรู้ปัญหาและความต้องการต่างๆ ของประชาชนมากที่สุด นโยบายของรัฐบาลหรือผู้บริหารในแต่ละช่วงจะต้องมีการเตรียมพร้อมรับมือผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามนโยบายของรัฐหรือผู้บริหารระดับต่างๆ กำหนด ถือว่าเป็นภารกิจที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องยึดถือปฏิบัติ โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อเตรียมความพร้อมให้กับประชาชน ก่อนเข้าสู่ผู้สูงอายุ

สถานการณ์ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร สะท้อนให้เห็นว่าเป็นสังคมที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุของท้องถิ่นอย่างชัดเจน จากข้อมูลจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 8,090 คน ของจำนวนประชากรทั้งหมด คิดเป็น 25.98 เปอร์เซ็นต์ (สำนักทะเบียนท้องถิ่นอำเภอเมืองชุมพร, 2568) เทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร มีบทบาทสำคัญในการดูแลและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ผ่านโครงการและมาตรการหลายด้าน ที่เน้นการช่วยเหลือด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อบรรเทา และลดภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน มีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุอย่างเป็นรูปธรรม ตามนโยบายรัฐบาลและนโยบายของผู้บริหาร โดยมีกลยุทธ์หลัก คือ การทำให้ผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเอง ปรับตัวให้สามารถพึ่งพาตนเองและมีความเป็นอยู่อย่างมีคุณค่า มีศักดิ์ศรี ให้ยาวนานมากที่สุด

ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาการเมืองเชิงนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ในการเปลี่ยนผ่านนโยบายสวัสดิการจากแนวคิดที่ทำตามภาระหน้าที่ สู่แนวคิดนโยบายที่ตอบสนองความต้องการ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร การวิจัยนี้จะทำหน้าที่เป็น กลไกในการประเมินนโยบายเพื่อค้นหา ช่องว่างระหว่างนโยบายสวัสดิการที่เทศบาลเมืองชุมพรจัดให้กับสิ่งที่ผู้สูงอายุต้องการ ทำให้สามารถระบุจุดอ่อนของนโยบายปัจจุบันและนำไปสู่การปรับปรุงหรือพัฒนาระบบสวัสดิการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษานโยบายและการดำเนินงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองชุมพร
2. เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร
3. เพื่อเสนอแนะทางเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองชุมพรให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

สมมติฐานการวิจัย

นโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหา

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการวิจัยครั้งนี้ คือ การศึกษาการเมืองเชิงนโยบายกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความคาดหวังของประชาชนของเทศบาลเมืองชุมพร เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร และเพื่อเสนอแนะทางเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองชุมพรให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน

ขอบเขตด้านพื้นที่

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาในพื้นที่เทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร 6 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลตำบลท่าตะเกียบ ตำบลตำบลบางหมาก ตำบลนาทุ่ง ตำบลตากแดด ตำบลวังไผ่ และตำบลขุนกระหังบางส่วน

ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 8,090 คน (สำนึกทะเบียนท้องถิ่นอำเภอเมืองชุมพร, 2568) ในพื้นที่ของเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณโดยใช้สูตรของ Taro Yamane จำนวน 382 คน

ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2567 - ตุลาคม 2568

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุที่ได้รับในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุที่ได้รับในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายของการสร้างเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการเมืองเชิงนโยบายกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความคาดหวังของประชาชน : กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

2. ศึกษารายละเอียดเนื้อหา หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากหนังสือ เอกสาร สื่อสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อการสร้างแบบสอบถาม โดยประยุกต์สถิติและสถิติการผู้สูงอายุที่มีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่างๆ ของกรมกิจการผู้สูงอายุ ซึ่งผู้วิจัยนำมาศึกษา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักอาศัย ด้านรายได้ ด้านนันทนาการ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล

3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามเพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการต้องการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุที่ได้รับในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความคิดเห็นเพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการต้องการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุ และข้อเสนอแนะความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการสังคมในเขตของเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

4. นำเครื่องมือวิจัยที่สร้างเสร็จ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ทำการตรวจสอบ และเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไข

5. นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาทั้งในด้านเนื้อหาสาระและโครงสร้างของคำถาม ตลอดจนภาษาที่ใช้ และตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

6. ปรับปรุงแก้ไข เครื่องมือวิจัยตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้สูงอายุในพื้นที่อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำแบบสอบถามที่ลองใช้มาหาค่าความเชื่อถือ (Reliability)

วิธีตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) เชิงเนื้อหาของแบบสอบถามต้องมีค่า .66 – 1.00 ปรากฏว่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) หรือค่า IOC มีค่าเท่ากับ 1.00 และการหาค่าความเชื่อถือได้ (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Cronbach) ซึ่งอธิบายค่าความเที่ยงตรง (Validity) ที่ยอมรับได้ จะต้องไม่ต่ำกว่า 0.70 ซึ่งจากการหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) ปรากฏว่า มีค่าเท่ากับ .950

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยติดต่อเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์จัดทำหนังสือแนะนำตัว และขออนุญาตเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยหนังสือแนะนำตัวในการเก็บข้อมูลในข้อที่ 1 ไปยื่นต่อเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เพื่อชี้แจงและขออนุญาตเก็บข้อมูล

3. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล โดยการนำแบบสอบถามไปยื่นต่อเจ้าหน้าที่ที่สำนักงานเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ในวันประชุมและทำกิจกรรมของผู้สูงอายุ เพื่อแจกจ่ายไปยังผู้สูงอายุตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

4. หลังจากได้รับแบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ ความถูกต้องในการตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการต้องการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุที่ได้รับในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ตรวจสอบความถูกต้อง และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยโปรแกรมวิเคราะห์สถิติสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์สวัสดิกการสังคมผู้สูงอายุที่เป็นอยู่ กับสวัสดิกการที่ผู้สูงอายุคาดหวังของเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักอาศัย ด้านรายได้ ด้านสันติภาพ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD)
3. วิเคราะห์สวัสดิกการสังคมผู้สูงอายุที่เป็นอยู่ กับสวัสดิกการสังคมที่ผู้สูงอายุคาดหวังของเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักอาศัย ด้านรายได้ ด้านสันติภาพ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: SD) และจัดลำดับความสำคัญของค่าดัชนีจัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Priority Needs Index Modified : PNI modified) สวัสดิกการสังคมของผู้สูงอายุ และในกรณีที่ค่า PNI modified เท่ากันจะพิจารณาจากค่า PNI ประกอบ
4. การใช้สถิติ Pair t-test วิเคราะห์เปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิกการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการสวัสดิกการที่คาดหวังของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อยู่ในช่วงอายุ 65–69 ปี มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ประกอบอาชีพค้าขายหรือรับจ้างทั่วไป และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป สะท้อนให้เห็นถึงโครงสร้างทางสังคมของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร ซึ่งมีความหลากหลายด้านเศรษฐกิจและอาชีพ อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความต้องการสวัสดิกการ และคุณภาพชีวิตในวัยสูงอายุ

วิเคราะห์สวัสดิกการสังคมผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการสวัสดิกการที่ผู้สูงอายุคาดหวังของเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของผู้สูงอายุ จำนวน 5 ด้าน เป็นไปตามวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิกการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับการสวัสดิกการที่คาดหวังของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร พบว่าสวัสดิกการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่ของเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ตามสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.38$, S.D. = 0.418) และผู้สูงอายุมีความคาดหวังสวัสดิกการของผู้สูงอายุในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.25$, S.D. = 0.147) เมื่อพิจารณาความคาดหวังต่อสวัสดิกการของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร พบว่า สวัสดิกการด้านที่พักอาศัยเป็นลำดับที่ 1 โดยมีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 1.53) ในประเด็นสวัสดิกการว่า เทศบาลเมืองชุมพรจัดให้มีบริการที่พักแบบสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุประเภทไม่มีค่าใช้จ่าย เป็นลำดับแรก มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 2.10) รองลงมาคือ ความคาดหวังต่อสวัสดิกการด้านรายได้มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.83) ในประเด็นสวัสดิกการว่า เทศบาลเมืองชุมพรจัดให้มีการสถานที่สำหรับจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ เป็นลำดับแรก มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 1.63) ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.77) ในประเด็นสวัสดิกการว่า เทศบาลเมืองชุมพรมีการจัดบริการตรวจสุขภาพเคลื่อนที่ให้แก่ผู้สูงอายุ เป็นลำดับแรก มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 1.63) ด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.62) ในประเด็นสวัสดิกการว่า เทศบาลเมืองชุมพรจัดให้มีการส่งเสริมสมาชิกในครอบครัว โดยการอบรมให้ความรู้ในเรื่องการดูแลผู้สูงอายุ เป็นลำดับแรก มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 1.37) และลำดับสุดท้ายคือความต้องการจำเป็นด้านสันติภาพ มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 0.53) ในประเด็นสวัสดิกการว่า เทศบาลเมืองชุมพรจัดให้มีศูนย์บริการผู้สูงอายุในชุมชน เป็นลำดับแรก มีค่าความต้องการจำเป็น (PNI modified = 1.20) ซึ่งนโยบายสวัสดิกการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่

ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ข้อคิดหรือข้อเสนอแนะความคาดหวังของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการสังคมในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร ประเด็นความต้องการสวัสดิการเพิ่มเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.75 ความต้องการสวัสดิการในเรื่องการดูแล ปรับปรุงสถานที่บริเวณสวนสาธารณะให้มีความปลอดภัย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ความต้องการสวัสดิการในเรื่องการสร้างการรับรู้ โดยการประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ ให้แก่ผู้สูงอายุ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.50 ความต้องการสวัสดิการในเรื่องการติดตั้งไฟส่องสว่างบนถนนสาธารณะ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25 ความต้องการสวัสดิการในเรื่องการจัดที่พักสำหรับผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.25 และไม่แสดงความคิดเห็น จำนวน 375 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษารวบรวมข้อมูลเชิงนโยบายกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุและความคาดหวังของประชาชน กรณีศึกษาเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร สามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษานโยบายและการดำเนินงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองชุมพร ในด้านต่างๆ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล ด้านที่พักอาศัย ด้านรายได้ ด้านสันติภาพ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล ผลการวิจัยพบว่า สวัสดิการสังคมผู้สูงอายุที่เป็นอยู่ในปัจจุบันของเทศบาลเมืองชุมพร โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยที่ 2.38 ซึ่งสะท้อนว่าการดำเนินงานตามนโยบายด้านสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองชุมพร ยังไม่สามารถตอบสนองต่อสภาพความเป็นจริงและความต้องการพื้นฐานของผู้สูงอายุได้อย่างเพียงพอและครอบคลุม แม้ว่าเทศบาลจะมีบทบาทในการดูแลและส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุผ่านโครงการและมาตรการต่างๆ อยู่แล้วก็ตาม แต่สภาพความเป็นจริงของสวัสดิการที่ผู้สูงอายุได้รับนั้นยังอยู่ในระดับที่ต่ำในทุกด้านเมื่อเทียบกับความคาดหวัง เชื่อมโยงกับ ทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Needs) ที่อธิบายว่ามนุษย์มีความต้องการตั้งแต่ขั้นพื้นฐานไปจนถึงความต้องการสูงสุด โดยพบว่าความต้องการสวัสดิการด้านสุขภาพและรายได้เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญมากที่สุด ซึ่งตรงกับลำดับขั้นความต้องการพื้นฐาน ได้แก่ ความอยู่รอด (Survival Needs) และความปลอดภัย (Safety Needs) และแนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) ที่แสดงให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างสวัสดิการที่เป็นอยู่และสวัสดิการที่คาดหวัง สวัสดิการผู้สูงอายุที่ดำเนินการอยู่ในเทศบาลเมืองชุมพรที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการที่แท้จริงของผู้สูงอายุ สะท้อนถึงปัญหาโครงสร้างของการจัดการนโยบายสาธารณะ (Public Policy) ในระดับท้องถิ่น ตามแนวคิดของ David Easton ที่มองว่านโยบายสาธารณะ คือ กระบวนการจัดสรรคุณค่าในสังคม หากผู้สูงอายุซึ่งเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของสังคมไม่รู้สึกรู้ว่านโยบายตอบสนองต่อความต้องการของตน แสดงให้เห็นถึงการจัดสรรทรัพยากรที่ยังไม่เท่าเทียมหรือไม่เพียงพอ

นอกจากนี้ การขับเคลื่อนนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุยังต้องอาศัยแนวคิดเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) และ ธรรมาภิบาล (Good Governance) งานวิจัยสะท้อนว่าการกำหนดนโยบายจากส่วนกลางอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ หากไม่มีการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ครอบครัว ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดสวัสดิการย่อมไม่ตอบโจทย์ที่แท้จริง การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการออกแบบและติดตามนโยบายจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ระบบสวัสดิการมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยมงคล สุพรรณอินทร์ (2565) ที่แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่นๆ สะท้อนว่าการสร้างระบบสวัสดิการที่ตอบสนองต่อความต้องการได้จริง จำเป็นต้องบูรณาการร่วมกับหลายฝ่าย ไม่เพียงแต่เทศบาลเมืองชุมพร ยังรวมถึงครอบครัว ชุมชน และภาคส่วนอื่นๆ ขณะที่งานของ สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์

(2557) ก็ยืนยันว่าปัญหาสำคัญคือความไม่ต่อเนื่องของนโยบายและการขาดการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างแท้จริง ที่ระบุว่าการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยยังมีข้อจำกัดและไม่ครอบคลุมทุกกลุ่ม คือช่องว่างนโยบายที่ต้องได้รับการแก้ไข การจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุในอนาคต จึงควรมุ่งเน้นการเติมเต็มช่องว่างนโยบายเหล่านี้ โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้มาจากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

2. จากผลการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบความสอดคล้องระหว่างนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่กับความต้องการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร ผลการทดสอบสมมติฐานและการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (PNI modified) พบว่า สวัสดิการที่เป็นอยู่มีความไม่สอดคล้อง (ไม่สอดคล้องกัน) กับความต้องการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร ในทุกด้าน (ด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล, ด้านที่พักอาศัย, ด้านรายได้, ด้านสันติภาพ, และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล)

ความต้องการจำเป็นสูงสุดคือด้านที่พักอาศัย ผู้สูงอายุในพื้นที่ให้ความสำคัญกับ สวัสดิการด้านที่พักอาศัย เป็นลำดับแรก (PNI modified = 1.53) เนื่องจากในเขตเทศบาลเมืองชุมพรมีประชากรผู้สูงอายุจำนวนมาก ทำให้พวกเขาต้องการที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปลอดภัย สะดวก และมีคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงวัยที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ โดยเฉพาะความต้องการให้เทศบาลเมืองชุมพรจัดบริการที่พักแบบสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ประเภทไม่มีค่าใช้จ่าย ความต้องการจำเป็นรองลงมา คือ ด้านรายได้ (PNI modified = 0.83) และด้านสุขภาพและการรักษาพยาบาล (PNI modified = 0.77) และความต้องการจำเป็นต่ำสุดคือด้านสันติภาพ ผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับสวัสดิการด้านสันติภาพเป็นลำดับสุดท้าย (PNI modified = 0.53) ซึ่งอาจเป็นเพราะผู้สูงอายุมีข้อจำกัดด้านสุขภาพ ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมสันติภาพได้อย่างเต็มที่

ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ที่ว่า นโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นอยู่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการสวัสดิการที่คาดหวังของผู้สูงอายุ

3. จากผลการศึกษาเพื่อเสนอแนะแนวทางเชิงนโยบายในการพัฒนาระบบสวัสดิการผู้สูงอายุของเทศบาลเมืองชุมพรให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน จากการที่สวัสดิการที่เป็นอยู่ไม่สอดคล้องกับความต้องการที่คาดหวังจึงนำมาซึ่งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อปรับปรุงระบบสวัสดิการให้ตอบสนองต่อความต้องการที่จำเป็น (PNI modified) ของผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ การขับเคลื่อนนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุยังต้องอาศัยแนวคิดเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) และ ธรรมภิบาล (Good Governance) งานวิจัยสะท้อนว่าการกำหนดนโยบายจากส่วนกลางอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ หากไม่มีการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ ครอบครัว ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดสวัสดิการย่อมไม่ตอบโจทย์ที่แท้จริง การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการออกแบบและติดตามนโยบายจึงเป็นหัวใจสำคัญที่จะทำให้ระบบสวัสดิการมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน

ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรกมล บุญแพทย์ (2561) ที่พบว่าผู้สูงอายุมีความต้องการด้านสุขภาพ และ ชัยมงคล สุพรรณอินทร์ (2565) ที่แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาสวัสดิการผู้สูงอายุจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคส่วนอื่นๆ สะท้อนว่าการสร้างระบบสวัสดิการที่ตอบสนองต่อความต้องการได้จริง จำเป็นต้องบูรณาการร่วมกับหลายฝ่าย ไม่เพียงแต่เทศบาลเมืองชุมพร ยังรวมถึง ครอบคลุม ชุมชน และภาคส่วนอื่นๆ ขณะที่งานของ สุภารัตน์ สุดสมบูรณ์ (2557) ก็ยืนยันว่าปัญหาสำคัญคือความไม่ต่อเนื่องของนโยบายและการขาดการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างแท้จริง ที่ระบุว่าสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยยังมีข้อจำกัดและไม่ครอบคลุมทุกกลุ่ม คือช่องว่างนโยบายที่ต้องได้รับการแก้ไข การจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุในอนาคต จึงควรมุ่งเน้นการเติมเต็มช่องว่างนโยบายเหล่านี้ โดยอาศัยข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้มาจากการวิจัยมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะต่องานวิจัย ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. เทศบาลเมืองชุมพร ควรนำผลวิจัยไปใช้ในเชิงประจักษ์ เพื่อทบทวนและปรับปรุงนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุให้สอดคล้องกับความต้องการจริงของผู้สูงอายุในพื้นที่ รวมทั้งการจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกับลักษณะและสภาพปัญหาที่ปรากฏในผลวิจัย

2. เทศบาลเมืองชุมพร ควรนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบและพัฒนาระบบการบริหารจัดการด้านสวัสดิการผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่ครอบคลุมและตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุได้อย่างแท้จริง

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการผู้สูงอายุ เช่น ศูนย์พัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ควรนำข้อมูลจากผลวิจัยไปใช้ในการวางแผนและปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ รายได้ ที่อยู่อาศัย และสังคมของผู้สูงอายุ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการในระดับพื้นที่

4. ผลการวิจัยควรถูกเผยแพร่ต่อชุมชนและเครือข่ายผู้สูงอายุ เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิทธิและสวัสดิการที่พึงได้รับ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในการออกแบบนโยบายและกิจกรรมต่าง ๆ ของท้องถิ่น เพื่อให้สวัสดิการที่จัดขึ้นมีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง

5. ผลการวิจัยสามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานในการต่อยอดการศึกษาวิจัยในประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น การประเมินประสิทธิภาพการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในรูปแบบต่าง ๆ หรือการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนานโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางวิชาการให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะผู้สูงอายุในเขตเทศบาลเมืองชุมพร อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร อาจไม่สะท้อนทั้งจังหวัด การวิจัยครั้งต่อไปควรขยายพื้นที่ศึกษาไปยังหลายเทศบาลอื่น ๆ ในจังหวัด เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของบริบทท้องถิ่น

2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะผู้สูงอายุ การวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มกลุ่มเป้าหมายไปยังครอบครัว ผู้ดูแล ผู้กำหนดนโยบาย และเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เพื่อให้เห็นมุมมองหลายฝ่ายเกี่ยวกับสวัสดิการผู้สูงอายุ

3. การวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นความสอดคล้องระหว่างสวัสดิการที่เป็นอยู่กับความคาดหวังสวัสดิการการในด้านหลักๆ ได้แก่ สุขภาพและการรักษาพยาบาล ที่พักอาศัย รายได้ สันทนาการ ความมั่นคงทางสังคม ครอบครัว และผู้ดูแล แต่การวิจัยครั้งต่อไปควรเพิ่มตัวแปรอื่น เช่น สุขภาวะทางจิตใจ ความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิต และการมีส่วนร่วมทางสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งสามารถสะท้อนภาพรวมของชีวิตผู้สูงอายุได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรกมล บุญแพทย์. (2561). ความต้องการสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ความคาดหวังที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการในเขตเทศบาลตำบลหลักห้า จังหวัดสมุทรสาคร. งานนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการสาธารณะ วิทยาลัยพาณิชย์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เกษม แก้วสนั่น และคณะ. (2566). การบริการสาธารณะตามหลักธรรมาภิบาล. วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์, 10(5), 117-128.
- คุณากร กรสิงห์. (2563). แนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการทางอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสู่การปกครองท้องถิ่นแบบสมาร์ต. วารสารวิชาการเครือข่ายบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ, 12(1), 51-68.
- ชัยมงคล สุพรรณอินทร์. (2566). การบริหารจัดการแบบความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ ในจังหวัดสมุทรปราการ. วารสารการเมืองการปกครอง, 13(2), 97-123.

- ฐานนท์ มณีนิล, เอกฉัตร วิทยอภิบาลกุล และ พล บุซษะ. (2565). กฎหมายและความต้องการสวัสดิการสังคมของ
ผู้สูงอายุในเทศบาลลำใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. วารสารนิติศาสตร์และสังคมท้องถิ่น, 6(1), 77–99.
- ฐิติวัชร พรนิธิพันธ์. (2552). ความต้องการสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลสีดา จังหวัดนครราชสีมา.
งานนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พระครูปลัดสุวัฒนพรหมจริยคุณ (คำมาก). (2566). นโยบายสาธารณะ: แนวคิดสู่การปฏิบัติ. วารสารส่งเสริมและ
พัฒนาวิชาการสมัยใหม่, 1(2), 24–35.
- พิมพ์ชนก สีหา, และสุภาวดี บาลี. (2568). แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการสำรวจความต้องการและความ
คาดหวัง การจัดการความรู้ สวนดุสิตโพล. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://dusitpoll.dusit.ac.th/KB/2021/594/> [2568, มีนาคม 15]
- ไพวรรณ ปุริมาตร. (2563). อำนาจและอิทธิพลทางการเมืองกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ. วารสารวิชาการ
รัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์, 2(1), 24–37.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุ. (2568). ไทยเปิดสถานการณ์ “สูงวัย” ในอาเซียน พบผู้สูงอายุมีจำนวน
ร้อยละ 11 ของประชากรทั้งหมด. [Online]. เข้าถึงได้จาก : <https://thaitgri.org/?p=39807> [2568,
สิงหาคม 15]
- วีระชัย เสงฆภูมิกุล. (2551). ความรู้ความเข้าใจและปัจจัยในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขต
เทศบาลตำบลห้วยอ้อ อำเภอคลอง จังหวัดแพร่. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการ
บริหารและพัฒนาปราชคมเมืองและชนบท มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ศิริเพ็ญ ทองดี. (2561). การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะการประเมินตามสภาพจริง
สำหรับครูโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย วัดผลและสถิติ
ทางการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เศรษฐพร หนูหนู, กิตติคุณ ตัวงสงค์, และพระมหาโชติณีพิรุณธ์ สุทธจิตโต. (2560). การเมืองการปกครองส่วนท้องถิ่น
ไทย. วารสาร มจร.อุบลปริทรรศน์, 2(2), 117–130.
- สมพิศ สุขแสน. (2552). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์. งานวิจัย
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์. (2557). สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย. วารสารเทคโนโลยีภาคใต้, 7(1), 73–82.
- อุทัย ปริญญาสุทธินันท์. (2563). สิทธิและสวัสดิการสังคม (ปี 2563). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Chao Yu, & Tianxiang Gao. (2025). A matching method for elderly care service personnel with
multiple types of service expectations. [Online Serial]. Available :
<https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0309419>. [2025,
March 15]
- Fitriana, K. N., & Kuncorowati, P. W. (2020). Disaster Relief for the Elderly: Challenges of Social
Welfare Services for the Elderly During the COVID-19 Pandemic. [Online Serial].
Available : <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/884/1/012048>. [2025,
March 15]
- Mengmeng He, Yasuhiro Yamanaka, & Kazuya Takamatsu. (2024). Possibility to Grasp the Older
Drivers' Conditions from the Triennial Nationwide Survey of Japan for Elderly
Welfare. [Online Serial]. Available <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/39857458/>. [2025,
March 16]
- Yang He, Baojian Wei, & Yushang Li. (2023). The impact of using community home-based
elderly care services on older adults' self-reported health: Fresh evidence from
China. [Online Serial]. Available : <https://pmc.ncbi.nlm.nih.gov/articles/PMC10549933/>